

Bruselj, 9. februar 2023
(OR. en)

6273/23

VISA 30
FRONT 49
MIGR 58
IXIM 24
SIRIS 13
COMIX 74

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	9. februar 2023
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 66 final
Zadeva:	POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU o stanju priprav na celovito izvajanje Uredbe VIS v skladu s členom 11(3) Uredbe (EU) 2021/1134

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2023) 66 final.

Priloga: COM(2023) 66 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 9.2.2023
COM(2023) 66 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

**o stanju priprav na celovito izvajanje Uredbe VIS v skladu s členom 11(3) Uredbe (EU)
2021/1134**

Povzetek

Uredba (EU) 2021/1134¹, ki med drugim spreminja Uredbo (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS)², od Komisije zahteva, da Evropskemu parlamentu in Svetu predloži letno **poročilo** o stanju priprave na celovito izvajanje Uredbe. To je **prvo poročilo Komisije**.

Izvajanje nove informacijske arhitekture na področju migracij, meja in varnosti je temelj za vzpostavitev enega najsodobnejših sistemov upravljanja meja na svetu. Vizumski informacijski sistem je sestavni del te arhitekture. Za zagotovitev celovitega in pravočasnega izvajanja morajo države članice EU in pridružene schengenske države, agencije EU in Komisija napredovati skupaj. **Zamuda ene bo povzročila zamudo za vse**, verjetno pa se bodo tudi povečali **stroški**.

Na splošno priprave na izvajanje revidiranega VIS napredujejo v skladu z načrti. Po sprejetju uredbe o spremembi 7. julija 2021 je Komisija v ustreznem odboru in strokovni skupini takoj začela razpravljati o več **izvedbenih in delegiranih aktih**, potrebnih za razvoj novih sestavnih delov VIS. Trenutno se je začelo delo v zvezi z vsemi 12 izvedbenimi in delegiranimi akti, ki so v različnih fazah postopka sprejetja. Ustrezni odbor in strokovna skupina razpravljata o šestih izvedbenih in treh delegiranih aktih, trije izvedbeni akti pa so že uradno sprejeti.

¹ Uredba (EU) 2021/1134 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (ES) št. 810/2009, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1860, (EU) 2018/1861, (EU) 2019/817 in (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Odločbe Sveta 2004/512/ES in Sklepa Sveta 2008/633/PNZ zaradi reforme Vizumskega informacijskega sistema (UL L 248, 13.7.2021, str. 11).

² Uredba (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS) (UL L 218, 13.8.2008, str. 60).

1. Uvod

VIS je bil vzpostavljen z Odločbo Sveta 2004/512/ES³ kot tehnološka rešitev za izmenjavo podatkov o vizumih med državami članicami. Z Uredbo (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (Uredba VIS)⁴ so bili določeni namen, funkcije in odgovornosti za VIS ter pogoji in postopki za izmenjavo podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno bivanje, da bi se olajšala obravnava vlog za izdajo vizumov za kratkoročno bivanje in s tem povezanih odločitev. VIS je začel delovati 11. oktobra 2011 in je bil postopoma uveden v konzulatih vseh držav članic med oktobrom 2011 in februarjem 2016.

Cilji VIS so z olajšanjem izmenjave podatkov med državami članicami o vlogah za izdajo vizumov in s tem povezanih spremljajočih odločitev izboljšati izvajanje skupne vizumske politike, konzularno sodelovanje in posvetovanje med centralnimi organi, pristojnimi za izdajo vizumov, za:

- olajšanje postopka za izdajo vizuma;
- preprečevanje „trgovanja z vizumi“;
- olajšanje boja proti zlorabam identitete;
- olajšanje kontrol na mejnih prehodih na zunanjih mejah in kontrol znotraj ozemlja držav članic;
- zagotavljanje pomoči pri ugotavljanju istovetnosti vseh oseb, ki ne izpolnjujejo ali ne izpolnjujejo več pogojev za vstop, bivanje ali prebivanje na ozemlju držav članic;
- olajšanje določitve države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito na podlagi Uredbe (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁵;
- in prispevanje k preprečevanju groženj notranji varnosti katere koli države članice.

2. avgusta 2021 je začela veljati Uredba (EU) 2021/1134, ki med drugim spreminja Uredbo VIS. Organom, pristojnim za izdajo vizumov, zagotavlja ključne informacije o prosilcih za schengenske vizume za kratkoročno bivanje, mejnim policistom pa omogoča, da odkrijejo potnike, ki lahko pomenijo tveganja za varnost. Nova pravila razširjajo tudi področje uporabe VIS, zlasti z dodajanjem prosilcev in imetnikov vizumov za dolgoročno bivanje in dovoljenj za prebivanje, ob popolnem spoštovanju pravnega reda EU na področju varstva osebnih podatkov, da se zagotovi, da imajo ustrezni organi pravočasno na voljo informacije, ki jih potrebujejo. Nova dogovorjena pravila bodo omogočila temeljitejše preverjanje preteklosti prosilcev za vizume za kratkoročno bivanje, vizume za dolgoročno bivanje in dovoljenja za prebivanje, boljšo izmenjavo informacij med državami članicami o imetnikih takih dokumentov ter popolno interoperabilnost z drugimi informacijskimi sistemi EU.

V skladu s členom 11(1) Uredbe (EU) 2021/1134 Komisija do 31. decembra 2023 sprejme sklep, s katerim določi datum začetka delovanja revidiranega VIS. Vendar člen določa tudi več pogojev za sprejetje tega sklepa, in sicer, da bo treba sprejeti potrebne izvedbene in

³ Odločba Sveta 2004/512/ES z dne 8. junija 2004 o vzpostavitvi vizumskega informacijskega sistema (VIS) (UL L 213, 15.6.2004, str. 5).

⁴ Uredba (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS) (UL L 218, 13.8.2008, str. 60).

⁵ Uredba (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljani tretje države ali oseba brez državljanstva (UL L 180, 29.6.2013, str. 31).

delegirane akte iz tega poročila, Agencija Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu-LISA) bo morala Komisijo uradno obvestiti o uspešnem zaključku vseh testiranj, države članice pa bodo morale Komisijo uradno obvestiti, da so sprejele potrebne tehnične in pravne ureditve.

VIS bo del skupnega okvira interoperabilnosti, vzpostavljenega z uredbama (EU) 2019/817⁶ in (EU) 2019/818⁷ Evropskega parlamenta in Sveta, zato bi moral biti razvoj novih značilnosti in procesov v celoti skladen z značilnostmi in procesi v drugih informacijskih sistemih EU, ki so del tega okvira.

Komisija mora v skladu s členom 11(3) Uredbe (EU) 2021/1134 Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti poročilo o stanju priprav na celovito izvajanje Uredbe. To poročilo bi moralo vsebovati podrobne informacije o nastalih stroških in informacije o vseh tveganjih, ki lahko vplivajo na skupne stroške. Komisija mora podobna poročila predložiti vsako leto, dokler ne sprejme sklepa, s katerim določi datuma začetka delovanja VIS na podlagi zgoraj navedene uredbe.

To je prvo poročilo Komisije in zajema obdobje od sprejetja uredbe o spremembi 7. julija 2021 do priprave tega poročila decembra 2022.

2. Izvedbena zakonodaja Uredbe VIS

Uredba (EU) 2021/1134 določa, da je za dopolnitev in izvajanje nekaterih podrobnih tehničnih vidikov Uredbe treba sprejeti izvedbeno zakonodajo. Nekateri od teh aktov so potrebni, da se eu-LISA v celoti omogoči, da začne snovati in razvijati nove funkcije v okviru splošne arhitekture informacijskega sistema, zlasti ker to zahteva opredelitev tehničnih specifikacij. Drugi akti so potrebni za določitev tehničnih pravil za lažjo uporabo VIS s strani ustreznih organov držav članic in agencij EU.

Komisija je od sprejetja Uredbe leta 2021 organizirala 14 sestankov odbora in 6 strokovnih skupin za VIS, da bi razpravljali o vrsti osnutkov izvedbenih in delegiranih aktov, potrebnih za razvoj revidiranega VIS.

Trenutno se je začelo delo v zvezi z vsemi 12 izvedbenimi in delegiranimi akti, ki so v različnih fazah postopka sprejetja. Ustrezni odbor in strokovna skupina razpravljata o šestih izvedbenih in treh delegiranih aktih, trije izvedbeni akti pa so že uradno sprejeti. To je dodatno ponazorjeno v spodnji razpredelnici:

Razpredelnica 1 – Stanje glede zahtevanih izvedbenih in delegiranih aktov na dan 7. decembra 2022

Uredba	Vrsta akta	Sprejeto	V postopku uradnega	V odboru ali	Se še ni
--------	------------	----------	------------------------	--------------	----------

⁶ Uredba (EU) 2019/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju meja in vizumov ter spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 in (EU) 2018/1861 Evropskega parlamenta in Sveta ter Odločbe Sveta 2004/512/ES in Sklepa Sveta 2008/633/PNZ (UL L 135, 22.5.2019, str. 27).

⁷ Uredba (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij in spremembi uredb (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ter (EU) 2019/816 (UL L 135, 22.5.2019, str. 85).

			sprejetja	skupini	začelo
VIS	delegirani			3	
	izvedbeni	3		6	

3. Spremljanje izvajanja s strani držav članic in agencij EU

Pomen pravočasnega izvajanja revidiranega VIS je splošno priznan na ravni EU in držav članic, prav tako je priznana soodvisnost med VIS ter razvojem drugih informacijskih sistemov EU in sestavnih delov interoperabilnosti. Za zagotovitev celovitega in pravočasnega izvajanja morajo države članice, agencije EU in Komisija napredovati skupaj, da se prepreči, da bi neukrepanje katere koli od njih povzročilo zamudo pri začetku delovanja za vse.

4. Stroški in tveganja

Predlog Komisije za uredbo o spremembi je bil sprejet 7. julija 2021, eno leto pozneje, kot je bilo prvotno predvideno. Ocena finančnih posledic zakonodajnega predloga, priložena predlogu Evropske komisije za uredbo o spremembi Uredbe VIS, je bila julija 2021 spremenjena zaradi posodobljenega časovnega razporeda izvajanja revidiranega sistema VIS ter zagotovitve zadostnih finančnih in človeških virov za eu-LISA.

V spremenjeni oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga je navedeno, da predlog v obdobju 2021–2027 zahteva skupaj 178,6 milijona EUR iz proračuna EU. Ta znesek vključuje ustrezen proračun za države članice (45 milijonov EUR) za prilagoditev njihovih nacionalnih sistemov, za Europol (29,8 milijona EUR) za potrebno nadgradnjo informacijskih sistemov agencije in potrebe po osebju, za Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo (5,4 milijona EUR) za vzpostavitev novega dostopa do VIS znotraj agencije, potrebe po osebju in sestanke ter za eu-LISA (98,2 milijona EUR) za razvoj vseh IT sklopov predloga in delovanje posodobljenega VIS, kot tudi začasne potrebe po osebju.

Na podlagi predloga Komisije za uredbo o spremembi je učinek na operativne odhodke eu-LISA za razvoj revidiranega VIS ocenjen na 16,2 milijona EUR za leto 2022 in 28,9 milijona EUR za leto 2023.

Izvajanje VIS znotraj skupnega okvira interoperabilnosti in njegove prilagoditve za interakcijo z drugimi informacijskimi sistemi vključujejo zaporedje različnih sprememb, ki vsakič privedejo do nove različice sistema. Te različice VIS je treba izvajati v zaporedju. Gospodarske posledice krize zaradi COVID-19 so vplivale tudi na javna naročila in postopke izvajanja v državah članicah in agencijah Unije. Zgoraj navedeni vidiki lahko vplivajo na trajanje nekaterih delov projekta za izvedbo nove arhitekture informacijskih sistemov EU za meje, migracije in varnost.

Na podlagi sklepa upravnega odbora eu-LISA z dne 23. junija 2022 in sklepa neformalnega zasedanja Sveta za pravosodje in notranje zadeve dne 11. in 12. julija 2022 je bil revidiran časovni okvir za izvajanje nove informacijske arhitekture informacijskih sistemov EU in njihove interoperabilnosti. Zaradi zamude pri začetku delovanja schengenskega informacijskega sistema je časovni okvir za začetek delovanja različnih informacijskih sistemov EU naslednji: marec 2023 za SIS, sredina maja 2023 za SVI, sredina novembra

2023 za ETIAS in sistem ECRIS-TCN ter postopen začetek delovanja sestavnih delov interoperabilnosti do junija 2024.

Morebitnega vpliva revidiranega časovnega okvira za informacijske sisteme EU in interoperabilnost na stroške izvajanja VIS še ni mogoče oceniti. Vendar glede na razpoložljive podatke o odhodkih, ki so jih v letih 2021 in 2022 imele države članice in ustrezne agencije EU, doslej ni bilo ugotovljeno tveganje prekomerne porabe zneskov, predvidenih v spremenjeni oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga.

5. Zaključek

Države članice, pridružene schengenske države in agencije EU delijo splošno zavezo, da bodo zagotovile celovito izvajanje revidiranega VIS, tudi kot del širšega okvira interoperabilnosti informacijskih sistemov EU. Komisija še naprej usklajuje in pozorno spremlja napredek vseh udeleženih, da bi bili do junija 2024 v celoti na voljo novi in nadgrajeni informacijski sistemi ter sestavni deli interoperabilnosti. Upravni odbor eu-LISA je junija 2022 agencijo pozval, naj preuči možnost boljše vključitve časovnega okvira za izvajanje revidiranega VIS v splošno revidirano časovnico interoperabilnosti, ki jo je Svet za pravosodje in notranje zadeve potrdil na zasedanju 11. in 12. julija 2022.

Na splošno delo v zvezi z izvajanjem revidiranega VIS poteka v skladu z načrti. Da tako ostane še naprej, je potrebno, da vsi udeleženi skupaj napredujejo pri razvoju in izvajanju vseh informacijskih sistemov EU in sestavnih delov interoperabilnosti ter da se tveganja za zamude stalno spremljajo. Komisija še naprej sodeluje z vsemi zadevnimi deležniki, da bi odkrila morebitne zamude, ki bi lahko pri tem nastale, in jih čim bolj omejila, da bi se spoštoval dogovorjeni časovni načrt izvajanja.